

KRITERIJI I SMJERNICE ZA MARINE SA PLAVOM ZASTAVOM 2013.

UVOD

Program Plave zastave za plaže i marine vodi nevladina, neprofitna organizacija, Zaklada za odgoj i obrazovanje za okoliš (Foundation for Environmental Education - FEE). Program Plave zastave započeo je u Francuskoj 1985. godine. U Europi se provodi od 1987. godine, a u područjima izvan Europe od 2001., kada se pridružila Južnoafrička Republika. Danas u programu sudjeluju zemlje širom svijeta i on je poprimio posve globalni karakter.

Program promiče održivi razvoj u slatkovodnim i morskim područjima. On potiče lokalne vlasti i koncesionare na održavanje visokih standarda kvalitete vode, sigurnosne standarde, standarde vezane uz upravljanje okolišem te odgoj i obrazovanje za okoliš. Tijekom godina provođenja, program Plava zastava postao je dobro poznata i priznata eko-markica, koja radi na zbližavanju interesa turističkog i ekološkog sektora na lokalnim, regionalnim i državnim razinama.

Smjernice u ovom dokumentu predstavljaju opće shvaćanje kriterija Plave zastave za marine, služe kao upute za provedbu istih te nude detalje nužne za procjenu usklađivanja sa kriterijima Plave zastave za marine.

Neki su kriteriji obvezni – imperativni (i), dok su drugi preporučljivi (p). Većina kriterija su obvezni te moraju biti ispunjeni kako bi marina bila nagrađena Plavom zastavom. Ostvarivanje preporučljivih kriterija je poželjno, ali ne i obavezno. Neki kriteriji se mijenjaju ovisno o zemljopisnom položaju.

Kriteriji Plave zastave za marine koji se nalaze u ovom dokumentu trebaju biti shvaćeni kao minimum kriterija. Nacionalni operateri mogu postaviti strože kriterije ukoliko to žele.

Sve marine – podnositelji zahtjeva za Plavu zastavu moraju koristiti ove kriterije i smjernice za marine kako bi shvatile zahtjeve koje moraju ispuniti da bi bile nagrađene Plavom zastavom. Ovaj dokument može poslužiti i kao vodič za upravljanje marinama koje su već dobile Plavu zastavu.

Kriteriji i smjernice za marine također služe kao vodič Nacionalnim, Regionalnim i Internacionalnim komisijama za Plavu zastavu kada odlučuju o marini – kandidatu za Plavu zastavu.

Ukoliko marina kojoj je dodijeljena Plava zastava ne zadovoljava uvjete kako je navedeno u kriterijima i smjernicama za Plavu zastavu za marine, ta marina ne smije izvjesiti Plavu zastavu. Nadalje, Zaklada zadržava pravo odbiti dodijeliti Plavu zastavu ili ju povući ukoliko su uprava marine ili lokalne vlasti odgovorni za kršenje propisa o zaštiti okoliša ili ako se ne ponašaju u skladu s ciljevima i u duhu kampanje Plave zastave.

DEFINICIJA MARINE S PLAVOM ZASTAVOM

Marina s Plavom zastavom mora biti marina sa pontonima ili molovima za brodove. Ona može biti dio neke veće luke s drugim aktivnostima, ukoliko je područje sa Plavom zastavom jasno odvojeno od drugih aktivnosti luke. Marina se može nalaziti na moru ili na kopnenim vodama. Marina mora imati nužne objekte kako bi zadovoljila kriterije za Plavu zastavu. U marini mora biti imenovana osoba odgovorna za sva pitanja vezana uz Plavu zastavu. Marina mora biti dostupna za nenajavljene inspekcije Zaklade.

ODGOJ I OBRAZOVANJE ZA OKOLIŠ, TE INFORMIRANJE

1. Informacije o zaštiti okoliša u obližnjim ekološkim sustavima, prirodnim osjetljivim područjima, kao i u području same marine, dostupne su korisnicima marine (i)

Cilj ovog kriterija jest osigurati da korisnici marina budu dobro obaviješteni i educirani o ekološkim sustavima i osjetljivosti područja koje ih okružuje, te ih motivirati da upoznaju to područje i uživaju u njemu na odgovoran način.

Informacije o obalnim ekološkim sustavima i obližnjim osjetljivim prirodnim područjima i morskim područjima moraju biti javno izložene na oglasnoj ploči marine. Obližnja prirodno osjetljiva mjesta definiraju se kao područja koja se nalaze na udaljenosti koju je moguće prijeći pješice od marine (nekoliko kilometara). Obližnja prirodno osjetljiva morska područja definiraju se kao obalna ili kopnena područja do kojih je jednostavno doći brodom (u okviru udaljenosti koje korisnici marine često prelaze brodom).

Informacije trebaju biti dostupne javnosti na oglasnoj ploči. Obavijest mora sadržavati i informacije o prirodno osjetljivim područjima, a u slučajevima gdje je takva područja moguće posjetiti, potrebno je istaknuti i pravila ponašanja u tom kraju. Detaljne informacije o osjetljivim područjima u marini moraju biti dostupne kako bi se u tim područjima izbjeglo plovljenje i usidranje.

Naročito je važno da kandidati čije se marine nalaze u prirodnom okruženju, posebnu pozornost obrate na ovaj kriterij. Ako nema posebno osjetljivih područja u blizini, trebalo bi izložiti opće informacije o okolnim ekološkim sustavima.

Druge opće informacije o okolišu i njegovoj zaštiti mogu isto tako biti prikladne i ukazati na ekološko opredjeljenje marine.

Ona mjesta za koja se zna da su ekološki izuzetno osjetljiva, te da zahtijevaju posebne tehnike korištenja i očuvanja, moraju pružiti dokaz o tome da su kontaktirali lokalne organizacije za zaštitu okoliša, zamolivši ih za savjet, te da su posvetili pozornost navedenim problemima.

U iznimnim slučajevima može se dogoditi da prirodna krhkost okoliša ne dozvoljava da taj kraj bude uključen u informativne materijale u marini, budući da bi te informacije mogle ugroziti prirodno stanište, na način da privuku veći broj posjetitelja.

IMPERATIVNI KRITERIJ	PREPORUČLJIVI KRITERIJ
Sve regije	

2. Pravilnik o ponašanju u marini i prema okolišu marine koji slijedi relevantne zakone mora biti postavljen u marini (i)

Pravilnik o ponašanju trebao bi pokrivati sljedeća područja:

- Uporabu spremnika za opasni/uljni otpad, itd
- Uporabu kontejnera za smeće/kanta za smeće/spremnika za reciklažni otpad
- Očuvanje osjetljivih prirodnih područja
- Izbjegavanje osjetljivih prirodnih područja gdje je plovidba zabranjena
- Korištenje područja za popravak i pranje brodova prema propisima
- Zabranu pražnjenja kanta za smeće, toaletnih spremnika i sl. u marinu, more ili uz obalu
- Uporabu objekata za odlaganje sadržaja spremnika nužnika

Pravilnik o ponašanju mora biti postavljen na oglasnoj ploči. Pravilnik o ponašanju može se podijeliti vlasnicima brodova u obliku letaka, a također može biti dostupan i na internet stranicama marine.

IMPERATIVNI KRITERIJ	PREPORUČLJIVI KRITERIJ
Sve regije	

3. Informacije o kampanji Plave zastave za marine i/ili kriteriji Plave zastave za marine moraju biti postavljeni u marini (i)

Informacije o kampanji Plave zastave za marine i/ili kriteriji Plave zastave za marine moraju biti postavljeni na oglasnoj ploči.

Smisao svake od četiri kategorije kriterija Plave zastave mora biti objašnjen. Izrazito se preporuča postavljanje kompletnog popisa kriterija Plave zastave kako bi bili na raspolaganju zainteresiranim posjetiteljima. Nadalje, potrebno je pružiti način kontaktiranja internacionalne koordinacije Plave zastave, nacionalnog operatera Plave zastave te lokalne osobe odgovorne za marinu. Posjetitelje bi trebalo potaknuti da kontaktiraju odgovorne ukoliko naiđu na situaciju u neskladu sa kriterijima Plave zastave.

Na oglasnoj ploči bi isto tako trebalo biti označeno koja je duljina sezone Plave zastave te po kojoj se osnovi dodjeljuje Plava zastava.

Sljedeće informacije o kampanji Plave zastave treba uzeti u obzir za objavljivanje i izlaganje na oglasnoj ploči:

Kampanja Plave zastave:

Ovoj je marini dodijeljena Plava zastava. Plava zastava je ekološka nagrada koja se dodjeljuje onim marinama koje ulože poseban trud i iskažu naročit obzir prema lokalnom okolišu i prirodi, te informiraju svoje korisnike o pitanjima zaštite okoliša. Kako bi dobila Plavu zastavu, marina mora zadovoljiti niz kriterija koji se odnose na odgoj, obrazovanje i informiranje za okoliš, sigurnost, usluge i objekte u marini, te kakvoću vode.

Plavu zastavu dodjeljuje Zaklada za odgoj i obrazovanje za okoliš (FEE), nevladina ekološka udruga, koju u svakoj od 25 zemalja sudionica, u Europi, na Karibima, Novom Zelandu i Južnoj Africi, predstavljaju nacionalne udruge.

- Plava zastava je ekološka nagrada koja se dodjeljuje plažama i marinama
- Plava zastava za marine obuhvaća četiri glavna područja:
 1. odgoj, obrazovanje i informiranje za okoliš
 2. upravljanje okolišem
 3. sigurnost, usluge i objekte
 4. kakvoću vode
- Plava se zastava dodjeljuje samo za jednu sezonu i vrijedi samo dotle dok su zadovoljeni njezini kriteriji. Kada to više nije slučaj, odgovorne osobe na lokalnoj razini obvezne su povući zastavu
- Nacionalni operater Plave zastave provjerava područja s Plavom zastavom tijekom sezone

Kampanji možete pomoći poduzimajući mjere za zaštitu okoliša:

- Poštujući upute i pravila ponašanja u marini
- Uporabom ekološki najprihvatljivijih proizvoda među bojama, sredstvima za čišćenja, itd.
- Prijavlivanjem vlastima bilo kakvog zagađenja ili drugog kršenja ekoloških propisa
- Štednjom vode, struje i goriva
- Poticanjem drugih pomoraca da također brinu o okolišu

IMPERATIVNI KRITERIJ	PREPORUČLJIVI KRITERIJ
Sve regije	

4. Marina je odgovorna ponuditi barem tri aktivnosti iz područja odgoja i obrazovanja za okoliš koje moraju biti ponuđene korisnicima i osoblju marine (i)

Aktivnosti odgoja i obrazovanja za okoliš promiču ciljeve Plave zastave kroz:

- Podizanje razine svijesti i brige za vodeni okoliš među korisnicima i stanovnicima marine i susjednih područja
- Obuku o temama zaštite okoliša za djelatnike marine, turističke djelatnike i druge osobe koje pružaju turističke usluge u području marine.
- Poticanje sudjelovanja relevantnih lokalnih čimbenika i tvrtki u upravljanju prirodnim resursima
- Promicanje održivog turizma i rekreacije na pojedinom području.
- Promicanje razmjene ideja i zajedničkog djelovanja između programa Plave zastave i drugih programa Zaklade (Mladi izvjestitelji za okoliš, Šume u školi, Eko-škole i Zeleni ključ)

Planirane aktivnosti moraju biti uključene u upitnik koji se popunjava prilikom prijave za Plavu zastavu kao i informacije o provedenim aktivnostima tijekom protekle sezone (ako je moguće).

Tijekom sezone Plave zastave u marini moraju biti ponuđene najmanje tri aktivnosti odgoja i obrazovanja za okoliš. Aktivnosti se trebaju fokusirati na okoliš, probleme okoliša, program Plava zastava i na održivost.

Aktivnosti odgoja i obrazovanja za okoliš trebaju biti efikasne i relevantne. Koncesionar treba svake godine evaluirati aktivnosti koje su provedene tijekom protekle sezone i konstantno raditi na njihovom poboljšanju.

Ukoliko u blizini marine s Plavom zastavom postoji prirodno osjetljivo područje, preporuča se da jedna do dvije ekološke aktivnosti budu vezane uz to područje.

Vrste aktivnosti

Aktivnosti odgoja i obrazovanja za okoliš u svakoj marini trebale bi uključivati mješavinu različitih tipova aktivnosti. Različiti tipovi aktivnosti mogu se podijeliti u pet kategorija.

Aktivnosti koje zahtijevaju pasivno sudjelovanje: ova kategorija može uključivati izložbe, filmove, prezentacije, projekcije, konferencije, debate, prezentacije od strane međunarodnih stručnjaka, itd.

Aktivnosti koje zahtijevaju pasivno sudjelovanje: primjerice, razgledavanja u pratnji vodiča, edukativne igre, kazališne predstave, dani čišćenja, natjecanja u fotografiranju ili crtanju, projekti rekonstruiranja prirode, projekti recikliranja, projekti predstavljanja zelene tehnologije, programi kontrole obale na razini zajednice (monitoring).

Aktivnosti obučavanja: primjerice obučavanje vlasnika brodova i osoblja marine, voditelja dječjih grupa, izvođača radova, konkretni nacionalni programi obučavanja.

Publikacije i mediji: ova kategorija uključuje izradu letaka, naljepnica, planova, znakova, razglednica, školskih ili lokalnih novina, knjiga, majica, torbi, plakata, sudjelovanje u radijskim emisijama, itd.

Informacijski centar Plave zastave: to je mjesto gdje se mogu dobiti konkretne informacije o Plavoj zastavi i temama odgoja i obrazovanja za okoliš. Takav centar ili mjesto mora pružati informacije o prirodi i okolišu te različite vrste aktivnosti, kako bi se kvalificirao kao ekološki interpretativni centar ili obrazovni centar. Informacije o lokaciji takvog centra moraju se nalaziti na plaži ili u obližnjem turističkom uredu.

Ciljne skupine

Aktivnosti bi se trebale usmjeriti na širok spektar različitih skupina ljudi. Te ciljne skupine mogu biti: posjetioци, vlasnici brodova, lokalno stanovništvo, turistički djelatnici, ribari, predstavnici lokalne industrije (zaposlenici, vlasnici), itd.

Tipovi aktivnosti trebali bi odražavati lokalnu situaciju. Na primjer, u glavnim turističkim središtima, javnosti će biti dostupno više od jedne aktivnosti tijekom sezone.

Povezivanje s postojećim programima

Preporučljivo je da marina surađuje sa drugim organizacijama, nevladinim udrugama, plažama nositeljicama Plave zastave i drugim ustanovama koje provode programe FEE, sa stručnjacima i fakultetima kako bi im pomogli oko izbora aktivnosti i njihove provedbe.

Informacije o aktivnostima

Informacije o aktivnostima koje su dostupne javnosti moraju biti postavljene u marini, na oglasnoj ploči i po mogućnosti, objavljene u turističkim novinama/časopisima ili postavljene u turističkim uredima. Predstavljene informacije trebale bi sadržavati detalje o tome koje vrste aktivnosti postoje te kada i gdje i za koga se održavaju.

Neprihvatljive aktivnosti

Aktivnosti koje nisu prihvatljive za ispunjavanje ovog kriterija:

- Aktivnosti koje se provode kako bi se zadovoljili drugi kriteriji Plave zastave (čišćenje marine, odvoz otpada, recikliranje, itd.
- Aktivnosti koje se bave isključivo turizmom, a ne fokusiraju se na održivi razvoj i turizam.
- Aktivnosti koje se provode u marini kao dio standardnog gospodarenja zdravljem, sigurnošću, prijevozom ili turizmom.

Primjeri

Dobri primjeri aktivnosti odgoja i obrazovanja za okoliš mogu se pronaći na web-stranicama Plave zastave (www.blueflag.org)

IMPERATIVNI KRITERIJ	PREPORUČLJIVI KRITERIJ
Sve regije	

5. Individualna Plava zastava za vlasnike brodova nudi se kroz marinu (i)

Uprava marine mora ponuditi Individualnu Plavu zastavu za vlasnike brodova u uredima marine. Individualna Plava zastava nudi se (prodaje ili poklanja) vlasnicima brodova koji se obvežu na poštivanje Ekološkog kodeksa za vrijeme posjedovanja zastave.

Za individualnu Plavu zastavu mogu konkurirati domaći i inozemni vlasnici brodova.

Točan sadržaj Eko-kodeksa razlikuje se od zemlje do zemlje, ali svi kodeksi sadrže barem sljedeće stavke:

- Neću bacati smeće u more ili duž obale
- Neću ispuštati vodu iz nužnika u more, obalne vode i osjetljiva područja
- Na svome brodu upotrebljavam spremnik za skupljanje otpadnih fekalnih voda
- Neću ispuštati otrovni ili toksični otpad (ulje, boju, prazne baterije, sredstva za čišćenje, itd) u more. Te vrste smeća odnijeti ću u posebne spremnike u marini, namijenjene takvom otpadu
- Koristiti ću i zalagati se za uporabu objekata za reciklažu (stakla, papira, itd.)
- Pri odabiru sredstava za čišćenje, boja, odstranjivača boje, sredstava za odstranjivanje naslaga s broskog dna i sl., upotrebljavat ću one proizvode koji su svojim sadržajem najmanje štetni za okoliš
- Smjesta ću prijaviti zagađenje ili drugo kršenje propisa o zaštiti okoliša nadležnim tijelima
- Neću loviti ribu tamo gdje to nije dopušteno i poštivat ću razdoblja u kojima je lovljenje ribe zabranjeno
- Štititi ću biljke i životinje u moru, uključujući i ptice tijekom parenja, sredozemnu medvjedicu ili druge morske sisavce
- Poštivat ću ranjiva i zaštićena prirodna područja
- Izbjegavat ću sidrenje u osjetljivim područjima
- Izbjegavat ću ometanje ribarenja ili opreme za ribarenje
- Prema drugim ljudima i okolišu odnosit ću se sa poštovanjem i pažnjom.
- Neću kupovati niti koristiti proizvode napravljene od zaštićenih vrsta ili podmorskih arheoloških nalazaka

- Poticati ću i druge pomorce da se brinu o okolišu

Ekološki kodeks sadržavati će ime, potpis i adresu vlasnika broda. Ekološki kodeks će također navoditi ime i adresu nacionalnog operatera ili međunarodne koordinacije. Marina ima dvije mogućnosti: ponuditi vlasniku broda ekološki kodeks na potpis zajedno s Plavom zastavom, ili pak ponuditi ekološki kodeks vlasniku broda, koji će ga potpisati i poslati nacionalnom operateru/međunarodnoj koordinaciji, te će mu oni potom poslati zastavu. Svi vlasnici brodova koji su nositelji Plave zastave biti će registrirani kod nacionalnog operatera ili međunarodne koordinacije, te će ih se redovito informirati o Kampanji.

Marina također treba izvjesiti nacionalnu verziju spomenutog ekološkog kodeksa u svom uredu, klubu, ili trgovini, kao i na oglasnoj ploči. Ako ne postoji nacionalna verzija ekološkog kodeksa, potrebno je izvjesiti međunarodnu.

IMPERATIVNI KRITERIJ	PREPORUČLJIVI KRITERIJ
Sve regije	

UPRAVLJANJE OKOLIŠEM

6. Potrebno je uspostaviti odbor za upravljanje marinom koji će biti zadužen za uspostavljanje sustava upravljanja okolišem i provođenje redovitog nadzora objekata u marini s ciljem zaštite okoliša. (p)

Odbor za upravljanje marinom sastoji se od svih relevantnih čimbenika na lokalnoj razini, primjerice predstavnika lokalne vlasti, predstavnika turističkog sektora, predstavnika Udruge marina, obrazovnog predstavnika, lokalnih nevladinih udruga za zaštitu okoliša, itd.

Odbor za upravljanje marinom surađuje s upraviteljem marine kako bi uveo sustav upravljanja okolišem te kako bi vršio redoviti nadzor objekata u marini. Nadalje, odbor je zadužen za ispunjenje drugih kriterija vezanih za upravljanje okolišem.

IMPERATIVNI KRITERIJ	PREPORUČLJIVI KRITERIJ
	Sve regije

7. Marina mora imati osmišljenu strategija i plan za okoliš u marini, koji se odnose na potrošnju vode i energije, otpad, pitanja zdravlja i sigurnosti, te uporabu ekološki prihvatljivih proizvoda gdje je to moguće (i)

Ovaj kriterij potiče marinu da ispita ekološke terete po marinu, da planira i ostvaruje poboljšanja u stanju okoliša marine, te da ta poboljšanja i dokumentira. Stoga ovaj kriterij nastoji ne samo potaknuti marinu na sagledavanje situacije u okolišu, već nastoji osigurati usmjerenost na konkretno djelovanje. Planiranje i popravlanje ekoloških uvjeta marine može istovremeno poboljšati stanje okoliša marine i njenu ekonomsku situaciju. Marine koje sudjeluju u kampanji Plave zastave jako se razlikuju u veličini i kapacitetu. U Dodatku A se nalaze dva savjeta za zadovoljavanje ovog kriterija.

IMPERATIVNI KRITERIJ	PREPORUČLJIVI KRITERIJ
Sve regije	

8. Pojedina područja unutar/u blizini marine mogu biti izuzetno osjetljiva i zahtijevati posebnu brigu. U tom slučaju, upravitelj marine je obavezan kontaktirati odgovarajućeg stručnjaka ili organizaciju zaduženu za zaštitu takvih područja, koja će ga uputiti kako gospodariti tim područjima. Ukoliko takva područja zahtijevaju posebnu brigu, prilikom prijave za kandidaturu, prijavitelji moraju dostaviti potvrdu da su te konzultacije održale i da će se provesti potrebne mjere zaštite istih. Potrebno je kontaktirati osobe zadužene za zaštitu tih područja, kako bi se omogućila zaštite ekosistema i ostvarenje ciljeva biološke raznolikosti.

IMPERATIVNI KRITERIJ	PREPORUČLJIVI KRITERIJ
Sve regije	

9. Za pohranu opasnog otpada moraju biti postavljeni adekvatni i pravilno označeni i odvojeni spremnici. Otpadom treba rukovati za to ovlaštena osoba, te ga zbrinuti na mjestima koja imaju dozvolu za pohranjivanje opasnog otpada (i)

Objekti za prihvat opasnog otpada moraju imati mogućnost primiti sve relevantne vrste opasnog otpada (boje, otapala, strugotine brodova, sredstva za skidanje naslaga s broskog dna, baterije, staro ulje, svjetlosne rakete, itd.) u odvojenim spremnicima, koji su pravilno označeni. Obvezno je imati posebne spremnike za barem tri (3) različite vrste opasnog otpada.

Objekti za prihvat opasnog otpada moraju biti prikladne pojave i namjene. Pri lociranju i odabiru u obzir treba uzeti i estetska načela.

Broj kontejnera u marini ovisi o njihovom kapacitetu, broju korisnika marine i učestalosti pražnjenja kontejnera.

Objekti za prihvat opasnog otpada moraju biti čisti i sigurni za okoliš, tj. moraju biti prikladni za pohranu opasnog otpada te njihova podloga mora biti ili betonska, metalna ili neki drugi čvrsti i nepropusni materijal. Otpad se mora osigurati kako ne bi curio, zapalio se, eksplodirao, itd. Objekti za prihvat opasnog otpada trebaju biti odvojeni od drugih objekata i nedostupni djeci. Gdje je to moguće, objekti ne bi smjeli biti u blizini vode. U slučaju nezgode i izlivanja opasnog otpada područje oko kontejnera se mora odmah, prioritetno, očistiti i dekontaminirati. Spremnici za ulje trebali bi po mogućnosti uključivati i mobilne spremnike za ulja.

Ovlašteni objekti/uređaji za odlaganje su oni objekti/uređaji koji za to imaju odobrenje nadležnih tijela na temelju ekoloških kriterija.

Kako bi se osiguralo ispravno sakupljanje, sortiranje, pohranjivanje i odlaganje opasnog otpada, marina mora udovoljiti nacionalnim/međunarodnim planovima/standardima (u Europi - Direktiva EU 2000/59/EC od 27. studenog 2000.). Dužnost je marine s Plavom zastavom osigurati da se otpad u njoj pravilno odlaže. Ovlašteni prijevoznici trebaju transportirati opasni otpad na za to predviđeno mjesto sa dozvolom.

U slučaju malih i/ili izdvojenih marina (manje od 150 vezova), kojima je nemoguće gospodariti sa opasnim otpadom, dopušteno je da, u dogovoru s drugom marinom, koja

je u njihovoj blizini, a posjeduje objekte za pravilno zbrinjavanje takvog otpada zbrine otpad iz njihove marine. U tom slučaju otpad bi gosti prevozili svojim brodovima, a ovakav način zbrinjavanja mora biti pravilno ugovoren i istaknut na informativnom panou unutar marine, kao i u informativnim materijalima koji se dijele svim gostima. U tom slučaju između dviju marina, koje dogovore ovakav način zbrinjavanja opasnog otpada morao bi biti potpisan ugovor, a odgovornost marine s Plavom zastavom je da utvrdi da je taj otpad pravilno zbrinut.

IMPERATIVNI KRITERIJ	PREPORUČLJIVI KRITERIJ
Sve regije	

10. Adekvatan broj kanta za smeće mora biti na raspolaganju korisnicima marine, te one moraju biti održavane. Otpadom smije rukovati samo za to ovlaštena osoba, te ga odlagati na mjesto koje je za to predviđeno (i)

Svi kopneni dijelovi marine, kao i restorani, trgovine, zelene površine, itd., moraju biti čisti, sa redovno pražnjenim kantama i kontejnerima za otpad.

Kante za smeće moraju biti prikladnog izgleda i namjene. U obzir treba uzeti i estetske i funkcionalne aspekte. Ukoliko je moguće, preporuča se uporaba kanta za smeće izrađenih od ekološki pogodnih materijala.

Kapacitet svake kante za smeće, broj korisnika marine i učestalost pražnjenja kanta čimbenici su koji određuju pogodni broj kanta za smeće u marini.

Odobreni objekti/uređaji za odlaganje smeća jesu oni objekti/uređaji koje je odobrilo državno tijelo na temelju ekoloških kriterija. Dužnost marine kojoj je dodijeljena Plava zastava jest osigurati da se otpad odlaže na propisan način. Transport otpada na za to predviđeno mjesto smije vršiti jedino za to ovlašteni prijevoznik.

Kako bi se osiguralo ispravno sakupljanje, sortiranje, pohranjivanje i odlaganje opasnog otpada, marina mora udovoljiti nacionalnim/međunarodnim planovima/standardima u (u Europi - Direktiva EU 2000/59/EC od 27. studenog 2000.).

Marina mora osigurati čišćenje svoje površine po potrebi (pa i svaki dan). U slučaju teškog onečišćenja koje dolazi izvan područja marine, to se onečišćenje mora što prije otkloniti prema procedurama u planu za slučaj nužde (kriterij 18). U izuzetno teškim slučajevima, može biti nužno privremeno povući Plavu zastavu i objasniti razloge za njezino povlačenje na oglasnoj ploči.

Istovremeno, važno je u Pravilniku o ponašanju u marini i prema okolišu marine (Kriterij 2) educirati korisnike marine da ne bacaju smeće i da ne prazne spremnike svojih nužnika itd., u marinu ili more.

IMPERATIVNI KRITERIJ	PREPORUČLJIVI KRITERIJ
Sve regije	

11. Marina mora imati objekte za zaprimanje oporabljivih otpadnih materijala kao što su boce, limenke, papir, plastika, organski materijali, itd. (i)

Marina mora nastojati svesti otpad na minimum. Otpad treba razdvajati u različite kategorije i reciklirati u najvećoj mogućoj mjeri.

Podjelu treba izvršiti na boce, limenke, papir, plastiku, organske materijale, itd. Marina mora imati objekte za prihvata barem tri različite vrste oporabljivih otpadnih materijala.

Radi lakše uporabe, kontejneri moraju biti dobro označeni i to, ako je prikladno, na više jezika.

Informacije o tome kako odvajati oporabljeni otpad trebaju biti dostupne kraj samih objekata za reciklažu ili na oglasnoj ploči.

Marina kojoj je dodijeljena Plava zastava obvezna je osigurati pravilnu reciklažu svog oporabljivog otpada. Transport takvog otpada do pogona za reciklažu mora vršiti za to ovlašteni prijevoznik.

IMPERATIVNI KRITERIJ	PREPORUČLJIVI KRITERIJ
Sve regije	

12. Objekti za ispumpavanje kaljužne vode trebali bi biti postavljeni u marini (p)

Objekti za ispumpavanje kaljužne vode morali bi moći odvojiti uljne kaljužne vode ili vodene ekstrakte iz uljnih ostataka.

Objekti za ispumpavanje kaljužne vode mogu biti prisutni u marini ili njezinoj neposrednoj blizini. Oni moraju biti lako dostupni svim potencijalnim korisnicima.

U slučaju malih i/ili izdvojenih marina (manje od 150 vezova) dozvoljeno je dijeljenje jednog ovakvog objekta sa nekom od susjednih (obližnjih) marina. U tom slučaju ova informacija mora biti jasno istaknuta na informativnom panou, te prenesena svim gostima marine. Također mora postojati potpisan sporazum između dviju marina, a marina s Plavom zastavom odgovorna je za provjeru pravilne uporabe ovakvih objekata.

IMPERATIVNI KRITERIJ	PREPORUČLJIVI KRITERIJ
	Sve regije

13. Objekti za ispumpavanje nužnika moraju biti postavljeni u marini (i)

Objekti za ispumpavanje nužnika mogu se sastojati od stalnog postrojenja za ispumpavanje nužnika, pokretnog objekta za ispumpavanje nužnika ili vozila s opremom za ispumpavanje.

Objekti za ispumpavanje nužnika mogu biti prisutni u marini ili njezinoj neposrednoj blizini. Oni moraju biti lako dostupni svim vlasnicima brodova.

Stalno postrojenje za ispumpavanje nužnika mora se nalaziti na središnjem mjestu u marini i biti lako dostupno svim brodovima (uključujući i one brodove kojima je potrebno više prostora i dubine).

Objekti za ispumpavanje nužnika moraju biti u skladu s državnim propisima.

U slučaju malih i/ili izdvojenih marina (manje od 150 vezova) dozvoljeno je zajedničko korištenje ovakvog objekta sa nekom od susjednih (obližnjih) marina. Osim toga male i/ili izdvojene marine mogu također, ponuditi nekom od servisa, da preuzmu brigu o ispumpavanju nužnika. U oba slučaja informacije o tome moraju biti jasno istaknute na informativnom panou, a gosti marine moraju biti o tome obaviješteni. Mora postojati potpisan ugovor između dviju marina ili ugovor između marine s Plavom zastavom i pružateljem ovihh usluga. Marina s Plavom zastavom odgovorna je da provjerava da li se ovakvi objekti pravilno upotrebljavaju.

IMPERATIVNI KRITERIJ	PREPORUČLJIVI KRITERIJ
Sve regije	

14. Sve građevine i opremu u marini treba pravilno održavati u skladu s nacionalnim propisima. Marina mora biti dobro uklopljena u svoj prirodni i izgrađeni okoliš.(i)

Marina (uključujući sve zgrade i opremu) mora biti redovno održavana i općenito u skladu s državnim i međunarodnim propisima. Marina mora imati sve potrebne dozvole, kako bi djelovala kao marina.

Ako se gradi nova marina sa više od 500 vezova ili je pak postojeća marina proširena za više od 250 vezova, potrebno je izvršiti Procjenu utjecaja na okoliš.

Također i druge zgrade/objekti u marini (uključujući i trgovine, restorane, dizalice, igrališta, itd.) moraju biti čisti, sigurni, dobro održavani i u skladu sa zakonima. Nikakvo neodobreno zagađenje iz tih zgrada/objekata ne smije ulaziti u prostor marine, njezinog tla, vode ili okolice

Treba upotrebljavati ekološki prihvatljive proizvode u marini kadgod je to moguće. Zelene površine u marini trebaju biti dobro održavane i tretirane na način koji ne šteti okolišu (bez uporabe pesticida, itd.).

Također, treba obratiti pažnju na opći izgled marine. Ona mora biti dobro uklopljena u prirodni i izgrađeni okoliš, mora poštivati načela dizajna, te ekološke i estetske zahtjeve. Nije namjera da sve marine s Plavom zastavom postanu identične: marine treba potaknuti da stave naglasak na svoje individualne karakteristike. Plava zastava ne smije biti izvješena za vrijeme obavljanja krupnih građevinskih radova, proširenja i/ili obnavljanja marine.

IMPERATIVNI KRITERIJ	PREPORUČLJIVI KRITERIJ
Sve regije	

15. Adekvatni, čisti i dobro označeni sanitarni čvorovi moraju biti postavljeni, uključujući i objekte za pranje i pitku vodu. Kontrolirani kanalizacijski otpad podvrgava se propisanoj obradi. (i)

Sanitarni objekti moraju biti u dobrom stanju, čisti i dobro održavani. Zgrada u kojoj se nalaze sanitarni objekti mora također biti dobro održavana i u skladu s državnim zakonima o izgradnji (vidi također kriterij 12).

Sanitarne prostorije moraju biti opremljene nužnicima, umivaonicima i tuševima. Pitka voda treba biti dostupna. Moguće je postaviti i strojeve za pranje rublja.

Broj sanitarnih prostorija u marini mora biti prikladan broju posjetitelja marine tijekom vrhunca sezone, te one trebaju stimulirati vlasnike brodova da ne koriste sanitarne čvorove na brodovima dok su u marini.

Sanitarni objekti ne smiju biti previše udaljeni niti od jedne točke u marini i moraju biti lako dostupni (manje od 200 m od bilo kojeg broda ili veza). Lokaciju sanitarnih objekata mora biti jednostavno pronaći (primjerice, znakovima na karti marine).

Sanitarni objekti moraju biti povezani sa ovlaštenim sustavom za obradu kanalizacijskog otpada, a sustav mora biti u skladu s Direktivom EU o gradskim otpadnim vodama. Ako je marina vrlo mala i/ili zabačena, Nacionalno povjerenstvo može u tim iznimnim slučajevima odobriti neki drugi siguran način prikupljanja otpadnih voda.

IMPERATIVNI KRITERIJ	PREPORUČLJIVI KRITERIJ
Sve regije	

16. Ako marina raspolaže područjima za popravak ili pranje brodova, zagađenje ne smije ući u kanalizacijski sustav, tlo ili vodu marine ili njezino prirodno okruženje (i)

Marina s područjima za popravak i pranje brodova mora općenito zadovoljavati sve standarde, te državne i međunarodne propise.

Popravak i pranje brodova mora se odvijati u za to posebno namijenjenim područjima marine.

U spomenutim područjima moraju postojati filteri za sakupljanje opasnih tvari, sprečavajući ih tako da uđu u kanalizacijski sustav, tlo i vodu marine. Filteri za sakupljanje otpada moraju se redovito prazniti i tretirati kao opasni otpad.

Popravak većih brodova (na primjer, brušenje, poliranje, pjeskarenje koje uzrokuje zagađenje prašinom) mora se odvijati u zatvorenom ili natkrivenom prostoru. Sakupljeni otpad mora se tretirati kao opasni otpad.

Također je potrebno izbjeći ozbiljno zagađenje bukom prilikom popravljivanja i pranja brodova.

IMPERATIVNI KRITERIJ	PREPORUČLJIVI KRITERIJ
Sve regije	

17. Promicanje održivog prijevoza (p)

Marina treba poticati održiva sredstva prijevoza u marinu i iz marine.

Ako je najbliže urbano naselje udaljeno više od 2 km, trebao bi postojati javni prijevoz između urbanog naselja i marine.

Drugi oblik promicanja održivog prijevoza je dostupnost/iznajmljivanje bicikala, te prisutnost staza za pješake.

Budući da je ovaj kriterij u skladu s aktivnostima Agende 21, marine treba poticati da iniciraju suradnju s lokalnim vlastima i/ili skupinom zaduženom za realizaciju Agende 21, vezano za ostvarenje ovog kriterija.

IMPERATIVNI KRITERIJ	PREPORUČLJIVI KRITERIJ
	Sve regije

18. Nema parkiranja/vožnje unutar marine, osim u za to posebno predviđenim područjima (i)

Parkiranje i vožnja automobila u marini trebalo bi načelno izbjegavati. Uporaba automobila trebala bi biti zamijenjena uporabom održivih oblika prijevoza (javnog prijevoza, bicikala, itd.) – vidi kriterij 16.

Ukoliko parkiranje i vožnju u marini nije moguće izbjeći, treba se pobrinuti da se ona odvija isključivo u područjima koja su za to predviđena. Vrlo je važno u planiranju tih područja imati na umu sigurnost i slobodan prolaz osoba koje hodaju po marini.

IMPERATIVNI KRITERIJ	PREPORUČLJIVI KRITERIJ
Sve regije	

SIGURNOST I USLUGE

19. Prikladna i dobro označena oprema za spašavanje, prvu pomoć i gašenje vatre mora biti prisutna. Opremu moraju odobriti državne vlasti (i)

Kada govorimo o dobrom načinu provedbe sigurnosti u marini vrlo je važno razlikovati različite sudionike i različite tipove akcija koje trebaju biti poduzete:

- Korisnici nasuprot Uprave marine i osoblja marine
- Prevencija nasuprot Mjera spašavanja

Prevencija nesreća je najvažnija za sigurnost. Kako bi se spriječila nesreća uprava marine (i njeno osoblje) mora osigurati dobro održavanje opreme u marini, mora osigurati provođenje nacionalnih zakona, te mora osigurati da su osoblje marine kao i korisnici dobro informirani i/ili obučeni po pitanju sigurnosti. Također je preporučeno da se pomoću sistematske kontrole marine napravi studija o sigurnosti kao npr. Kako položaj brodova može utjecati na širenje požara, itd.

Ako dođe do nesreće marina treba imati sva potrebna tehnička sredstva i opremu za rješavanje nastale situacije.

Oprema za spašavanje

Sljedeće smjernice trebaju se slijediti kada je u pitanju sigurnost u vodi:

- Osoba koja je pala u vodu trebala bi moći izaći iz vode
- Osobi mora biti omogućeno da pomogne ili spasi unesrećenika u vodi na način da ne riskira vlastiti život.

Oprema za spašavanje u marini mora u najmanju ruku uključivati kolute za spašavanje i ljestve. Ostali tipovi opreme za spašavanje mogu biti čaklje, spasilačke brodove, spasilačke postaje itd., u marini ili pokraj nje. Oprema za spašavanje mora biti odobrena od strane nacionalne organizacije za spašavanje ili slijediti međunarodne standarde. Oprema za spašavanje mora biti dostupna u adekvatnom broju, dobro označena i lako dostupna svakome u marini (manje od 200 m od bilo kojeg veza ili broda). Postavljanje opreme za spašavanje u marini mora biti u skladu s nacionalnim zakonima. Oprema za spašavanje mora biti dostupna 24 sata dnevno tijekom cijele sezone Plave zastave, a lokacije opreme za spašavanje moraju biti ucrtane na karti marine.

Preporuka je da se ljestve i oprema za spašavanje nalaze na svakih 25-50 metara od bilo koje točke okrenute prema vodi u marini. Oprema bi trebala biti dostupna na svakom molu i jasno označena bojom (crvena, narančasta i sa refleksijom). Pitanje: Što sa smjernicama o načinu upotrebe opreme? Ne postoji li potreba za objašnjenjem kako se koriste određeni dijelovi opreme?

Oprema za gašenje požara

Oprema za gašenje požara u marini mora sadržavati barem protupožarne aparate, a može uključivati i hidrante, protupožarne tepihe, itd. Opremu za gašenje požara mora odobriti državna jedinica za borbu protiv požara ili mora odgovarati državnim i međunarodnim propisima.

Oprema za spašavanje mora biti dostupna u adekvatnom broju, dobro označena i lako dostupna svakome u marini (manje od 200 metara od bilo kojeg veza ili broda). Postavljanje opreme za gašenje požara u marini mora biti u skladu s nacionalnim zakonima. Oprema za gašenje požara mora biti dostupna 24 sata dnevno tijekom cijele sezone Plave zastave, a lokacije opreme za gašenje požara moraju biti ucrtane na karti marine.

Aparati za gašenje požara moraju biti dostupni u stanicama za gorivo, u blizini kontejnera za opasan otpad i na lokacijama gdje se radi na visokim temperaturama.

Preporuka je da se ručni aparati za gašenje požara postave na svakih 25-50 metara te barem jedan po molu. Na gatovima dužim od 100 metara treba postojati hidrant na početku doka. Kada se odlučuje o veličini i tipu opreme za gašenje požara te njihovim lokacijama treba uzeti u obzir veličinu brodova kao i udaljenost marine od vatrogasne postaje.

Prva pomoć

Prva pomoć mora postojati u marini i može biti postavljena na recepciju marine ili u neke druge prostorije unutar marine (dućani, restorani i sl.). Oprema za prvu pomoć ne mora obvezatno biti dostupna 24 sata, ali mora biti dostupna za vrijeme redovnog radnog vremena. Sadržaj kutije prve pomoći ne smije biti oštećen i mora odgovarati nacionalnim zakonima i standardima koje je postavila nacionalna organizacija za spašavanje. U iznimnim slučajevima oprema za prvu pomoć može biti postavljena u blizini marine (manje od 200 metara od marine). Sadržaj kutije prve pomoći mora se redovno pregledavati i zamijeniti po potrebi. Vrijeme dostupnosti i lokacije opreme za prvu pomoć moraju biti ucrtane na karti marine i informativnoj ploči.

Telefon

Javni telefon ili telefon za slučaj nužde u marini ili u njezinoj blizini mora biti dostupan 24 sata na dan. Lokacija telefona mora biti ucrtana na karti marine.

Ostalo

Preporučljivo je da ulaz i izlaz iz marine ima savršeno jasne znakove za nautičare.

Preporučljivo je da marina bude dobro osvijetljena tijekom noći.

Na suhim dokovima i u prostorijama za čuvanja preporuča se da su brodovi smješteni na način da vozila za slučaj nesreće (hitna pomoć, vatrogasci) mogu proći između njih i da

se postavi dovoljan broj opreme za gašenje požara. Za savjet treba kontaktirati lokalnu jedinicu za borbu protiv požara.

IMPERATIVNI KRITERIJ	PREPORUČLJIVI KRITERIJ
Sve regije	

20. Plan za nuždu u slučaju zagađenja, požara ili druge nesreće mora biti osmišljen u marini (i)

Ako se dogodi nesreća ili hitan slučaj, marina mora imati dovoljne organizacione kapacitete ili planove za hitne slučajeve kako bi riješila slučaj.

Marina mora imati plan za slučaj nužde koji će precizirati što činiti ako dođe do zagađenja, požara ili neke druge nesreće koja utječe na sigurnost marine (kao što je sigurnost benzinske crpke, obližnjih dizalica, itd.) Osoblje u marini mora biti upoznato s planom.

Plan može obuhvaćati samo marinu, no isto tako može biti dio većeg plana za slučaj nužde, kao što je opći lučki, lokalni ili regionalni plan. Plan za slučaj nužde moraju odobriti nadležne vlasti (lokalne vlasti, jedinica za borbu protiv požara, Crveni križ, itd.).

Plan za slučaj nužde mora uključivati barem sljedeće stavke:

- Popis osoba koje treba kontaktirati u slučaju nesreće
- Popis službi i osoba koji trebaju intervenirati
- Proceduru za zaštitu i evakuaciju ljudi u marini ili njezinoj blizini
- Proceduru upozoravanja i informiranja javnosti

IMPERATIVNI KRITERIJ	PREPORUČLJIVI KRITERIJ
Sve regije	

21. Opće informacije o sigurnosnim mjerama moraju biti postavljene u marini. (i)

Prevenција nesreće je najvažnija za sigurnost. Većina nesreća koje su se dogodile mogle su biti spriječene od strane uključenih. Iz tog je razloga informiranje i educiranje korisnika marine o sigurnosnim pitanjima iznimno bitno.

Opće informacije o sigurnosnim mjerama moraju biti izvještene na lako dostupnom mjestu u marini i na oglasnoj ploči. Zbog toga informacije o sigurnosnim mjerama moraju uključivati barem sljedeće:

- Informacije o pravilnom odlaganju opasnog i zapaljivog otpada
- Upute o točenju goriva na stanicama za gorivo
- Znakove za opasnost (npr. nezaštićeni molovi)
- Zabranu paljenja vatre na otvorenom i vatrometa (osim u slučaju posebne dozvole marine ili ako za to postoji posebno odvojen prostor)

- Upute za korištenje električne energije u marini
- Zabranu plivanja u marini
- Informacije o lokaciji telefona, opreme za spašavanje, gašenje požara i prvu pomoć
- Informacije o tome kako koristiti gore navedenu opremu
- Detalje o tome kako upozoriti druge ljude na opasnost
- Informacije o tome koga kontaktirati za daljnje obavijesti o sigurnosti marine
- Informacije o relevantnim brojevima telefona hitnih službi (policija, vatrogasci, hitna pomoć, upravitelj marine)

Druge informacije koje mogu biti uključene:

- Smjernice o tome da djeca tijekom boravka u marini moraju nositi prsluke za spašavanje
- Informacije o tečajevima prve pomoći
- Smjernice o konzumiranju alkohola u marini
- Informacije o tome kako spriječiti požar na brodu

IMPERATIVNI KRITERIJ	PREPORUČLJIVI KRITERIJ
Sve regije	

22. Struja i voda moraju biti dostupni na dokovima, instalacije moraju biti odobrene u skladu s državnim propisima (i)

Struja i voda moraju biti dostupni brodovima. Objekti za vodu i struju ne smiju biti udaljeni više od 25 m od veza (osim kod brodova koji ne koriste struju). Moraju biti dostupne i informacije o uvjetima za uporabu vode i struje, uz koje se po mogućnosti, trebaju nalaziti i informacije o uštedi vode i struje.

Sve instalacije moraju biti sigurne i u skladu s državnim i/ili međunarodnim propisima.

Javna rasvjeta mora biti prisutna u marini iz sigurnosnih razloga.

IMPERATIVNI KRITERIJ	PREPORUČLJIVI KRITERIJ
Sve regije	

23. Trebali bi postojati objekti za osobe s invaliditetom (p)

Objekti za osobe s invaliditetom u marini trebali bi sadržavati barem sljedeće:

- Pristup marini (uključujući i molove) za invalide
- Posebno parkiralište za invalide
- Pristup sanitarnim prostorijama za invalide

Ostali objekti za invalide u marini mogu biti:

- Objekti za plovidbu za invalide
- Pristup uredima marine, trgovinama i restoranima u marini
- Pristup aktivnostima marine

Svi objekti i prilazi za invalide moraju odgovarati državnim i međunarodnim propisima/standardima. Potrebno je postaviti posebne nužnike za osobe u kolicima i druge hendikepirane korisnike.

IMPERATIVNI KRITERIJ	PREPORUČLJIVI KRITERIJ
	Sve regije

24. Karta koja pokazuje lokaciju različitih objekata postavljena je u marini (i)

Karta marine koja označava sve obvezne i druge objekte mora biti postavljena na lako dostupnom mjestu, primjerice na oglasnoj ploči.

Barem sljedeće stavke moraju biti istaknute na karti:

- objekti za prihvat opasnog otpada i uljnog otpada
- kontejneri za smeće
- objekti za otpad koji se reciklira
- objekti za ispumpavanje vode iz nužnika (ako postoje)
- objekti za ispumpavanje kaljužne vode (ako postoje)
- oprema za spašavanje
- oprema za gašenje požara
- oprema za prvu pomoć
- javni telefon
- sanitarni objekti (nužnici, tuševi, umivaonici, pitka voda, itd.)
- benzinska crpka (ako postoji)
- područje za pranje i popravak brodova
- ured marine / klub
- objekti za osobe s invaliditetom (ako postoje)
- parkirališta
- mjesta za brodove rezervirana za goste
- obližnji javni prijevoz (ako je vrlo blizu marine)
- indikator koji pokazuje «Vi ste ovdje»
- znakovi smjera, npr. sjever

Drugi objekti (kao trgovine, restorani i slično) također se mogu nalaziti na karti.

Različiti objekti trebali bi biti označeni na karti lako razumljivim piktogramima.

Kartografske koordinate marine trebaju se nalaziti na lako uočljivom mjestu.

IMPERATIVNI KRITERIJ	PREPORUČLJIVI KRITERIJ
Sve regije	

KAKVOĆA VODE

25. Voda u marini mora biti vizualno čista (bez ulja, smeća, kanalizacijskog otpada ili drugih tragova zagađenja) (i)

Kako bi marina bila u skladu s visokim standardima zaštite okoliša, vrlo je važno da sama marina, kao i voda oko nje budu vizualno čisti. Marina ne smije sadržavati mrlje od ulja, smeće (boce, limenke, itd.), kanalizacijski otpad ili druge izrazite znakove zagađenja. Što sa neprirodnim mirisima iz vode?

Prirodne pojave kao što je raspadanje algi, mriještenje dagnji i slično, može izgledati kao zagađenje, bez da ono to stvarno jest. U takvim slučajevima potrebno je na oglasnoj ploči postaviti obavijest o tim prirodnim pojavama.

IMPERATIVNI KRITERIJ	PREPORUČLJIVI KRITERIJ
Sve regije	

DODATAK A

Marine koje sudjeluju u kampanji Plave zastave jako se razlikuju u veličini i kapacitetu. Stoga se ispunjenje kriterija 7 može realizirati na dva načina: a) kroz planiranje i poboljšanje kako to nalaže sustav "ekološkog dnevnika" ili b) provođenjem pravilnog sustava upravljanja okolišem.

A) sustav ekološkog dnevnika

U sustavu ekološkog dnevnika navode se ciljevi marine sa Plavom zastavom u zaštiti okoliša. Marina može odabrati njoj najrelevantnije i najvažnije ciljeve, no ne mora se ograničiti samo na njih. Preporučljivo je o ciljevima raspravljati s nacionalnim operaterom. Bitan je stalni napredak. Marina tako mora svake godine postaviti novi, viši, cilj, iako može i odabrati ciljeve koji se odnose na prethodno zadane ciljeve.

U prijavnom obrascu za nadolazeću sezonu marina treba pružiti informacije o odabranim ciljevima koje namjerava ostvariti. U istom obrascu marina također treba izvijestiti o ispunjenju prošlogodišnjih ciljeva (slanjem kopije statusa ekološkog dnevnika). Marina može mijenjati ciljeve tijekom sezone, međutim za to mora imati dobar razlog i mora unijeti promjene u ekološki dnevnik. Marine treba savjetovati da kontaktiraju nacionalnog operatera prije promjene cilja. U iznimnim slučajevima, ako marina nije ispunila cilj, te za to ima dobro objašnjenje, nacionalni ocjenjivački sud može odobriti tu marinu kao izniman slučaj. Marina nije u obvezi ispuniti cilj tijekom sezone Plave zastave; često je poželjno izvesti poboljšanja prije sezone.

Nekoliko prijedloga FEE za relevantne ciljeve:

CILJ	OPIS	DALJNJE INFORMACIJE
1	Struja	
1a	Promjena žarulja	Postavljanje štednih žarulja
1b	Kontrola svjetla	Postavljanje automatske regulacije svjetla

1c	Zamjena stare opreme i instalacija	Hladnjak, zamrzivač, perilica rublja
1d	Sunčev kolektor	Zagrijavanje vode
1e	Ograničenje struje na vezovima na 4 ampera	Posjetitelji ne smiju koristiti električne grijalice
1f	Opće ispitivanje stanja izolacije električnih vodova u marini	

2	Voda	
2a	Voda – štednja - tuševi	
2b	Voda - štednja – slavine	
2c	Zamjena nužnika, tuševa, slavina, itd	Nužnici s manjim kotlićima i/ili nužnici sa dva tipa kotlića (3/6 l)
2d	Pregled instalacija	Odvodne i dovodne cijevi
2e	Regulativni gumbi na slavinama i tuševima	
2f	Informacije o štednji vode	
2g	Instaliranje ekološki pogodnih jedinica za prihvata otpada iz nužnika	

3	Kupnja i uporaba ekoloških proizvoda	
3a	Kupiti ekološku boju	
3b	Kupiti ekološki sapun za čišćenje i pranje	
4	Otpad	
4a	Pružanje usluge «vreća za recikliranje»	Za vlasnike brodova koji idu na kratke izlete i vraćaju se u marinu. Marina im može ponuditi vreće za smeće kako bi u njima skupljali svoj otpad dok su na moru.
4b	Upravljanje i otklanjanje otpada	Razdvajanje organskog otpada (za kompost) od anorganskog/otrovnog otpada. Osnivanje dodatnih spremnika za sortiranje kućanskog otpada.
4c	Osnovati kante za kompost	

Ekološki dnevnik izgleda ovako:

Ekološki dnevnik marine s Plavom zastavom

Ime marine	Marina Park
Ime odgovorne osobe	Ivo Ivić
Godina	2004

Aktivnost	Datum	Cilj	Opis	Zadužene	Dokumentacija
-----------	-------	------	------	----------	---------------

				osobe	
Cilj	15-01-04	1a	Zamjena svih žarulja u marini štednim žaruljama	Ivo Ivić Pero Perić	
Cilj	15-01-04	2a	Zamjena tuševa za one koji štede vodu	Ivo Ivić Pero Perić	
Mjera	15-05-04	1a	Žarulje u uredu, nužnicima i klubu su zamijenjene. Vanjske žarulje biti će zamijenjene u sezoni	Ivo Ivić	Kopije računa i fotografije.
Mjera	30-05-04	2a	Tuševi su promijenjeni i istovremeno su postavljene štedne slavine (2b).	Ivo Ivić	Kopije računa i fotografije.
Mjera	25-06-04	1a	Vanjske žarulje su promijenjene	Ivo Ivić	Kopije računa i fotografije.

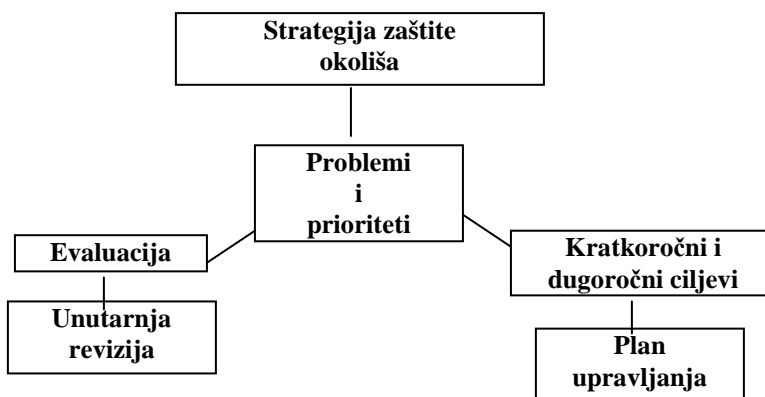
Ciljevi postignuti	01-12-04	1a 2a	Postignuto Postignuto		
--------------------	----------	----------	--------------------------	--	--

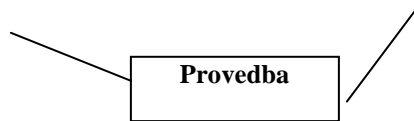
Daljnji komentari
Očekujemo zabilježiti uštedu vode u 2004.

B) sustav upravljanja okolišem

Ako marina odluči ispuniti kriterij kroz sustav upravljanja okolišem, taj postupak može biti certificiran kroz službeni sustav (ISO 14001 ili EMAS sustav certifikacije), ili pak marina može odabrati paralelan sustav upravljanja okolišem kao što je to opisano ovdje. Uvijek je moguće i preporučljivo kontaktirati nacionalnog operatera za više informacija o sustavima upravljanja okolišem.

Upravljanje okolišem konstantan je proces koji se može ponavljati. Krug izgleda ovako:

Strategija / politika zaštite okoliša objašnjava kako marina može smanjiti opterećenje okoliša pri svojim aktivnostima i biti dobar primjer toga kako potaknuti korisnike da se aktivno uključe u zaštitu okoliša. Svaka marina mora odrediti vlastite ciljeve i prioritete, sukladno svojim aktivnostima i željama. Ipak, u kriteriju su istaknuti neki aspekti o kojima treba voditi računa (voda, energija, otpad, zdravlje, sigurnost, ekološki proizvodi, itd.).

Određivanje problema i prioriteta važna je početna točka za daljnje planiranje i evaluaciju rada na zaštiti okoliša. Nužno je identificirati i odrediti točno opterećenje i probleme marine.

Može biti korisno razlikovati opterećenja okoliša koja dolaze iz marine, te ona koja dolaze s brodova (uključujući i brodove gostiju koji ulaze u marinu).

U evaluaciji opterećenja okoliša važno je biti sistematičan i transparentan, kako bi se jednostavno mogao prepoznati rad i napredak u odnosu na protekle godine. Broj čimbenika koji utječu na okoliš je ograničen i većina korisnika može prepoznati one najvažnije.

Sljedeći koraci mogu se primijeniti u procesu određivanja prioriteta i problema:

- Napraviti pregled/nacrt marine i njezinog neposrednog okoliša, te odrediti imaginarnu nevidljivu granicu oko marine
- Pokušati utvrditi opterećenja okoliša koja prelaze tu granicu u obliku energije, vode, materijala, otpada, itd.
- Izvršiti fizički pregled marine pri kojem je nužno zabilježiti sve navedene elemente. (Koja su opterećenja okoliša prisutna? Gdje se primjećuju pojedini utjecaji? Koji su razlozi tih utjecaja?)

Sa valjanim i dobro dokumentiranim pregledom uvjeta u okolišu u marini, potrebno je krenuti u procjenu individualnih uvjeta. Važno je identificirati najvažnije pritiske na okoliš u marini i utvrditi razumnu razinu detaljiziranja. Može biti korisno rabiti unaprijed definirane sheme u evaluaciji marine kako bi se osiguralo da svi relevantni čimbenici budu uključeni u evaluaciju, da evaluacija bude sistematična, te da se mogu pratiti promjene/napredak s godinama. Također može biti dobro imati dvije različite sheme, jednu za marine (osnovno upravljanje marinom) i jednu za korisnike (pomorce).

Nakon što se ovakav plan napravi prvi put, potrebno je uključiti i najvažnija poboljšanja u okolišu u proteklih nekoliko godina (ušteda vode i struje, planovi za uštedu, itd). Informacije o poboljšanjima trebaju također dati naznake o tome u kojim je područjima moguće ostvariti nova poboljšanja.

Kratkoročni i dugoročni ciljevi: kada su ustanovljene informacije o opterećenjima za okoliš u marini, potrebno je razmisliti o tome kako se s time nositi i utvrditi ciljeve za svako stanje okoliša. To znači donošenje odluke o tome treba li primijećeno stanje mijenjati.

Nakon donošenja odluke vezane za cilj, potrebno je odrediti prihvatljive vrijednosti u smislu tretiranja otpada, ispusta, potrošnje energije, itd.

Pri postavljanju kratkoročnih i dugoročnih ciljeva potrebno je uzeti u obzir ukupnu strategiju zaštite okoliša u marini.

Plan upravljanja: kada već postoji strategija zaštite okoliša i ciljevi, potrebno je odlučiti o prioritetnim područjima za nadolazeće godine. Prioritete je potrebno odrediti budući da često nije moguće započeti s radom na svim područjima istovremeno. U određivanju prioriteta treba uzeti u obzir sljedeće čimbenike: važnost, opasnost i količinu pritiska na okoliš. Vezano uz prioritete, važno je razmotriti sljedeća pitanja:

- Učinak (Kakav se učinak očekuje od poduzetih mjera?)
- Ekonomski čimbenik (Koliki je trošak? Koje je uštede moguće očekivati? Postoje li neki vanjski načini financiranja provedbe?)
- Ekološka osviještenost (Kakav učinak imaju mjere?)
- Zaštita na radu (Postoje li prednosti u smislu zaštite na radu?)

Nakon što je odlučeno što učiniti, potrebno je odlučiti kako to učiniti (specifikacija) u određenim vremenskim okvirima. Može biti korisno izraditi službenu shemu rada.

Provedba plana upravljanja okolišem može implicirati i promjene u ponašanju kod korisnika i uprave marine, promjene u pravilniku ponašanja ili stvaranje novih uputa. Važno je svakoga obavijestiti o planu upravljanja okolišem i promjenama u ponašanju koje se očekuju od svakog.

Revizija / kontrola plana upravljanja okolišem sredstvo je kojim se provjerava jesu li planirani zadaci izvršeni. Unutarnja revizija/kontrola stoga bi trebala obavljati sljedeće dužnosti:

- Provjeravati jesu li se slijedili ciljevi
- Provjeravati jesu li postignuti očekivani rezultati
- Istražiti razloge i razmjere eventualnih neuspjeha i diskrepancija
- Registrirati neočekivane rezultate poduzetih mjera
- Bilježiti sve primjedbe i zapažanja u unutarnjoj reviziji/kontroli

Evaluacija treba biti objavljena jednom godišnje kao sredstvo u procesu upravljanja okolišem, ali i s ciljem vanjskog promicanja poboljšanja. Evaluacija može sadržavati sljedeće elemente:

- Koja su glavna opterećenja okoliša?
- Već postignuta poboljšanja u okolišu (prva godina: prije poduzete inicijative, druga godina: provedba plana upravljanja okolišem)
- Strategija zaštite okoliša i ciljevi
- Plan upravljanja okolišem

Nastavak procesa: nakon završetka procesa u prvoj godini, treba procijeniti učinak i ponovo započeti s procesom (na višoj razini nego prethodne godine). Najvažnija opterećenja okoliša ponovo se utvrđuju, te se procjenjuje u kojoj je mjeri realiziran plan, a planirani učinci uspoređuju se s postignutima.

Također se procjenjuje strategija zaštite okoliša kako bi se utvrdilo jesu li potrebne neke promjene. Potom se odlučuje o ciljevima i planu upravljanja okolišem za sljedeću godinu. Taj posao može uključivati elemente iz prošlogodišnjeg plana ili nova područja.